

PHƯƠNG ÁN

Phòng, chống hạn hán, thiếu nước năm 2025 trên địa bàn xã Ba Vì
(Kèm theo Quyết định số /QĐ-UBND ngày /3/2025 của UBND xã Ba Vì)

Căn cứ Quyết định số 308/QĐ-UBND ngày 11/3/2025 của UBND huyện về việc phê duyệt Phương án phòng, chống hạn hán, thiếu nước năm 2025 trên địa bàn huyện;

Thực hiện Công văn số 479/UBND ngày 14/3/2025 của UBND huyện về việc lập phương án phòng, chống hạn hán, thiếu nước, năm 2025 trên địa bàn huyện.

UBND xã Ba Vì xây dựng Phương án phòng, chống hạn hán, thiếu nước năm 2025, cụ thể như sau:

I. Dự báo tình hình hạn hán thiếu nước

Dự báo hạn hán trong mùa khô từ tháng 3 đến tháng 8 năm 2025 sẽ ở mức độ cao hơn, gay gắt hơn nhiều. Để đảm bảo nguồn nước phục vụ dân sinh và sản xuất nông nghiệp năm 2025 cần có những giải pháp đồng bộ nhằm hạn chế thấp nhất thiệt hại cần phải xác định khả năng bị ảnh hưởng từng vùng, khu vực để có giải pháp cụ thể trong công tác phòng, chống hạn hán, thiếu nước trên địa bàn xã.

Năm 2025 có nguy cơ hạn hán theo dự báo là rất cao nên diện tích các loại cây trồng có khả năng bị ảnh hưởng như: Lúa, rau màu các loại, cây công nghiệp....

Để đảm bảo nguồn nước không bị khô kiệt khi xuất hiện những đợt nắng nóng kéo dài ở các đập dâng, trên các sông, suối trên địa bàn xã đã có biểu hiện xuống thấp, so với trung bình nhiều năm giữ được nguồn nước đến vẫn đạt ở mức trung bình.

II. Kế hoạch dự kiến sản xuất nông nghiệp Hè Thu năm 2025

* Tổng diện tích: 254 ha. Trong đó:

1. Sản lượng có hạt: Lúa: 225 ha; ngô: 8 ha; mỳ: 15 ha; khoai lang: 02 ha.
2. Các loại cây công nghiệp ngắn ngày: rau các loại diện tích: 4 ha.
3. Các giải pháp kỹ thuật, cơ cấu giống, chất lượng giống và các loại vật tư để phục vụ cho sản xuất thì giải pháp có tính quyết định đó là nước tưới cho cây trồng.

II. Dự báo tình hình hạn

1. Tình hình nguồn nước

Từ tháng 03/2025 trên địa bàn xã sẽ xuất hiện những đợt nắng nóng kéo dài nên tình hình nguồn nước ở các đập dâng, trên các sông, suối trên địa bàn xã sẽ có biểu hiện xuống thấp, so với trung bình nhiều năm nguồn nước đến vẫn đạt ở mức trung bình.

Trên địa bàn xã có 08 đập dâng và 10 tuyến kênh kiên cố lấy nước tưới tự chảy; với diện tích tưới là: 252 ha/vụ cho vụ Đông Xuân và 225 ha/vụ cho vụ Hè Thu. Tuy nhiên, trong tổng số các công trình nói trên, những công trình sẽ có khả năng bị thiếu nước do bị hư hỏng từ những đợt lũ lụt năm 2024 gây hư hỏng nặng.

2. Dự báo tình hình khô hạn ở xã Ba Vì

Vụ Hè Thu năm 2025 có nguy cơ hạn hán theo dự báo là rất cao nên diện tích các loại cây trồng có khả năng bị ảnh hưởng như: Lúa, hoa màu các loại, cây công nghiệp....

III. Căn cứ, mục tiêu, nhiệm vụ phương án

1. Căn cứ lập phương án

- Chỉ tiêu kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội năm 2025 của UBND xã Ba Vì.
- Dự báo khí tượng thủy văn năm 2025, nắng, nóng sẽ xuất hiện và kéo dài, tình hình thời tiết diễn biến phức tạp, nguy cơ hạn hán rất cao sẽ có tác động tiêu cực và gây bất lợi cho sản xuất nông nghiệp và dân sinh vụ Hè Thu năm 2025.

2. Mục tiêu

- Đảm bảo nguồn nước tưới phục vụ cho sản xuất và dân sinh vụ Hè Thu 2025, nhằm hạn chế tối đa những thiệt hại do hạn hán gây ra trên địa bàn xã.
- Khai thác tối đa các nguồn nước, các công trình thủy lợi hiện có (*kể cả các công trình đập tạm của nhân dân tự làm*), hệ thống kênh mương dẫn nước, đảm bảo vận hành an toàn, có hiệu quả; phân phối nước hợp lý, tiết kiệm nhằm hạn chế đến mức thấp nhất những thiệt hại do hạn hán gây ra. Đồng thời, tận dụng tối đa các nguồn nước tưới để đảm bảo phục vụ tưới.
- Khoanh vùng những nơi có nguy cơ bị hạn để có hướng khắc phục và hỗ trợ kịp thời.

3. Nhiệm vụ

- Thực hiện thắng lợi nhiệm vụ kế hoạch sản xuất nông lâm nghiệp năm 2025 mà trước mắt là vụ sản xuất Hè Thu 2025.
- Tận dụng tối đa các nguồn nước tự nhiên từ ao, hồ, sông, suối, kênh, mạch ngầm và đắp các đập bồi để cung cấp nước tưới nhằm tiết kiệm nguồn nước tưới từ các công trình thủy lợi kiên cố.
- Rà soát, củng cố triển khai, sửa chữa các công trình bị hư hỏng, đồng thời huy động nhân dân ra quân nạo vét kênh mương, dọn vệ sinh sạch sẽ ở tất cả các tuyến kênh bê tông, kênh đất để đảm bảo dòng chảy thông thoáng, giảm tổn thất, nhằm đáp ứng về lưu lượng nước cho các loại cây trồng sản xuất vụ Hè Thu năm 2025.

- Tiếp tục tuyên truyền, thúc đẩy người dân nâng cao ý thức cộng đồng để chung tay bảo vệ nguồn nước, giữ sạch nguồn nước bằng các cách đơn giản như không xả rác nơi công cộng, không xả chất thải trực tiếp vào nguồn nước sạch, không sử dụng chất thải tươi làm phân bón. Hạn chế tối đa việc sử dụng các hóa chất, để bảo vệ nguồn nước sạch nhằm đảm bảo nguồn nước sinh hoạt phục vụ dân sinh.

IV. Giải pháp và kinh phí chống hạn

1. Giải pháp quản lý vận hành công trình

- Xây dựng kế hoạch cấp nước và thực hiện cấp nước với phương châm xa tưới trước, gần tưới sau; khu cao tưới trước, khu trũng tưới sau để tăng hiệu quả tưới, tiết kiệm nguồn nước; tăng cường công tác quản lý, điều tiết nguồn nước kịp thời theo kế hoạch. Việc phân phối nước phải có sự phối hợp đồng bộ giữa các đơn vị quản lý khai thác công trình thủy lợi với các tổ chức, cá nhân, hộ dùng nước và bám sát lịch thời vụ gieo trồng, nhu cầu dùng nước của cây trồng; thường xuyên theo dõi mực nước trên các sông, hồ để chủ động điều tiết nước hợp lý, tiết kiệm; bơm trữ vào các khu vực ao, hồ, vùng trũng để dự trữ; quản lý chặt chẽ khu lấy nước đầu mối và các công trình tưới, đặc biệt là các cống tưới gần đầu mối, không để rò rỉ lãng phí nước.

- Khẩn trương hoàn thành các công trình, hạng mục công trình thủy lợi phục vụ tưới để kịp thời đưa vào phục vụ sản xuất; tổ chức nạo vét, phát dọn kênh mương, khơi thông cống rãnh, dòng chảy, khắc phục ngay những chỗ hư hỏng, rò rỉ để chống thất thoát nước; nạo vét theo kế hoạch các cửa, kênh dẫn, kênh chính để dẫn nước vào đồng lấy nước.

2. Giải pháp thông tin tuyên truyền

- Tăng cường công tác tuyên truyền vận động nhân dân hiểu rõ tầm quan trọng của việc sử dụng nước tiết kiệm; phổ biến các phương pháp tưới tiết kiệm, khoa học nhằm tiết kiệm nước; tuyên truyền để nhân dân hiểu việc biến đổi khí hậu như hiện nay hạn hán có thể xảy ra là rất cao; trên cơ sở đó, cần chuyển đổi cơ cấu cây trồng phù hợp, để giảm thiệt hại cho nhân dân khi hạn xảy ra; vận động nhân dân tích cực tham gia làm thủy lợi, nạo vét phát dọn kênh mương, sử dụng nước tiết kiệm, hợp lý, tận dụng tối đa nguồn nước hiện có. Thực hiện tưới tiết kiệm, tưới vừa đủ cho nhu cầu cây trồng, giữ bờ bao, bờ thửa để lợi dụng khả năng trữ nước ở mặt ruộng, tránh tưới liên tục, tràn lan từ thửa này sang thửa khác. Đồng thời, nghiêm cấm người dân tự ý làm bờ cản trên kênh, tháo nước tràn lan gây thất thoát, thiếu nước khu vực cuối kênh.

- Xây dựng phương án phòng chống hạn trên địa bàn xã; tăng cường công tác tuyên truyền để nhân dân biết chủ động nước cho sản xuất và dự trữ nước cho sinh hoạt; tháo dỡ các vật cản lấn chiếm lòng sông, suối và kênh mương dẫn nước.

- Theo dõi chặt chẽ tình hình diễn biến thời tiết, khí hậu và tình hình thiếu nước, khô hạn để triển khai thực hiện có hiệu quả các biện pháp phòng, chống

hạn, bảo vệ sản xuất, thông báo kịp thời trên các phương tiện thông tin đại chúng để nhân dân biết chủ động và cùng tham gia.

- Quản lý chặt chẽ nguồn nước, chống rò rỉ, thất thoát nguồn nước qua các kênh dẫn, phân phối nước hợp lý, hiệu quả; bố trí lịch tưới cụ thể và tổ chức tưới luân phiên, tưới tiết kiệm nước.

- Tăng cường khâu quản lý và khai thác triệt để các công trình nước sinh hoạt tự chảy hiện có, tránh để nước chảy thường xuyên, gây lãng phí ở các bể vùi và khu xử lý.

- Chuyển đổi mùa vụ sản xuất, cơ cấu cây trồng, vật nuôi phù hợp với khả năng cung cấp nguồn nước trên địa bàn xã; đối với các vùng có khó khăn về nguồn nước thì hướng dẫn các địa phương chuyển từ trồng lúa sang trồng một số loại cây hoa màu khác thích hợp.

Trong năm 2025 dự kiến chuyển đổi 03 ha lúa có khả năng bị hạn nặng và 05 ha cây trồng khác sang trồng Mì.

3. Giải pháp công trình

3.1. Tận dụng tối đa các nguồn nước để tưới và phục vụ sinh hoạt

- củng cố các tuyến đập bồi: Trên toàn xã có trên 08 đập bồi làm bằng các loại vật liệu tại chỗ như: đóng cọc tre, xếp đá ngăn nước, lót bạt nilon,... nên khả năng giữ nước rất thấp; do đó, phải thường xuyên huy động nhân dân vùng hưởng lợi củng cố và tu bổ đập bồi, nạo vét kênh để hạn chế thấp nhất khả năng bị rò rỉ, thấm thấu, mất nước.

- Huy động nạo vét kênh mương đất chưa được kiên cố hóa để đảm bảo dòng chảy luôn luôn được thông thoáng, giảm tổn thất và tận dụng tối đa các nguồn nước, sử dụng nước tiết kiệm.

- Bố trí các loại máy bơm nước tại các vị trí đầu mỗi công trình để đảm bảo bơm nước khi mực nước sông, suối xuống thấp hơn so với cao trình đáy cống lấy nước tưới tự chảy.

- Tổ chức đắp đập bồi để trữ nước và lấy vào các đầu kênh.

- Xây dựng mới và sửa chữa các công trình bị hư hỏng, xuống cấp.

4. Nguồn kinh phí chống hạn: 776 triệu đồng (Bằng chữ: Bảy trăm bảy mươi sáu triệu đồng chẵn).

- Nguồn vốn đề nghị ngân sách tỉnh hỗ trợ chống hạn là: 776 triệu đồng (Bằng chữ: Bảy trăm bảy mươi sáu triệu đồng chẵn).

4.1. Duy tu, sửa chữa các công trình bị hư hỏng, xuống cấp 600 triệu đồng

- Duy tu, sửa chữa Kênh nội đồng Vả Rò, xã Ba Vì

4.2. Thiết bị, nhiên liệu và nhân lực chống hạn

Tổng kinh phí: 176 triệu đồng.

- Chi vật tư, nhiên liệu, thiết bị, sửa chữa, nạo vét thường xuyên vụ hè thu 55 triệu đồng.

- Chi đắp đập bồi và nạo vét kênh thường xuyên là: **85** triệu đồng.

- Quản lý, vận hành: **36** triệu đồng.

4.2.1. Thiết bị và nhân lực

- Rọ đá: 32 cái

- Bạt lót: 900

4.2.2. Nhân lực

- Đắp đập bồi: 8 đập: Khoảng 250 công lao động.

- Nạo vét kênh mương: 700 m khoản: 300 công lao động.

- Huy động ngày công từ người hưởng lợi 50 triệu đồng

5. Phương thức

- Sử dụng nguồn vốn thủy lợi phí, kinh phí Bảo vệ đất trồng lúa, vốn ngân sách Nhà nước đầu tư các nguồn vốn Nông thôn mới, chương trình mục tiêu Quốc gia giảm nghèo bền vững, Chương trình Mục tiêu quốc gia phát triển kinh tế - xã hội cùng đồng bào dân tộc và miền núi, ... đầu tư sửa chữa các công trình thủy lợi, các công trình nước sinh hoạt tự chảy, mua nhiên liệu, thiết bị, phục vụ công tác chống hạn.

- Nhân dân tham gia lao động trực tiếp trên hiện trường (*nạo vét kênh mương, củng cố và đắp các đập tạm*).

6. Nguồn kinh phí chống hạn đề nghị cấp trên hỗ trợ thực hiện: 776 triệu đồng (*Bằng chữ: Bảy trăm bảy mươi sáu triệu đồng chẵn*).

* Gồm các danh mục công trình:

1. Kênh Ma Nin.

2. Kênh Mang Đen.

3. Kênh Mương KLui.

4. Kênh KDoát.

5. Kênh Vả Vờ.

6. Kênh Mang Péch.

7. Kênh Sông Re

8. Kênh Vả Vai

V. Hiệu quả kinh tế xã hội

Phương án được thực hiện sẽ mang lại hiệu quả kinh tế xã hội như sau:

1. Về kinh tế

- Giải quyết được vấn đề về an ninh lương thực trên địa bàn xã;

- Đảm bảo thực hiện thắng lợi nhiệm vụ phát triển kinh tế xã hội năm 2025 theo chỉ tiêu kế hoạch mà Nghị quyết HĐND xã đã đề ra.

2. Về đời sống xã hội

- Ổn định đời sống nhân dân, tránh đói giáp hạt, góp phần giảm nghèo trên toàn xã;

- Nhận thức tốt hơn về sự quan tâm của Đảng và Nhà nước ta trong thời kỳ đổi mới đất nước theo hướng công nghiệp hóa, hiện đại hóa.

VI. Biện pháp tổ chức thực hiện

Ở xã: Thành lập Ban chỉ đạo phòng, chống hạn của xã, phân công phụ trách ở các thôn và tổ chức giao ban vào sáng thứ 2 hàng tuần để nắm tình hình hạn và báo cáo về UBND huyện (*qua Phòng Nông nghiệp và Môi trường*); xây dựng Phương án phòng, chống hạn; sử dụng nguồn nhân lực tại địa phương, huy động lao động công ích, phổ biến các biện pháp chống hạn như: Chuyển đổi cây trồng, sử dụng nước tiết kiệm, dùng các biện pháp chống hạn truyền thống như: bơm, tát,...; đồng thời, UBND xã chỉ đạo nhân dân thực hiện việc chuyển đổi cây trồng cạn trên cơ sở Phương án chống hạn đã phê duyệt.

- Phối hợp với các hội, đoàn thể, tổ chức tuyên truyền nhân dân ý thức tự lực, tự cường và sử dụng nhân công tại chỗ để tham gia nạo vét kênh mương, đắp đập bồi, duy tu và thường xuyên bảo trì các công trình thủy lợi kiên cố hiện có trên địa bàn, sử dụng nước tiết kiệm, tổ chức tưới luân phiên và định kỳ cho từng loại cây trồng, trong đó chú trọng các loại cây chủ yếu như: Lúa, mía, đậu phụng...

- Đề chủ động phòng, chống hạn hán, đảm bảo nguồn nước tưới phục vụ sản xuất nông nghiệp vụ Hè Thu năm 2025 trên địa bàn xã: Tổ chức xây dựng kế hoạch sản xuất trên cơ sở bố trí diện tích và cơ cấu, thời vụ gieo trồng phù hợp với thực tế của địa phương và năng lực nguồn nước. Đối với những diện tích cây lúa có khả năng không đảm bảo đủ nước tưới suốt vụ phải kiên quyết chuyển sang cây trồng cạn. Đồng thời, phối hợp chặt chẽ với Tổ chức thủy lợi cơ sở trong việc quản lý vận hành hệ thống thủy lợi, đáp ứng yêu cầu phục vụ sản xuất nông nghiệp và dân sinh xã hội trên địa bàn xã.

- Ban chỉ đạo phòng, chống hạn xã đôn đốc các thôn và đơn vị quản lý thực hiện các dự án thủy lợi, dự án liên quan đến công trình thủy lợi kiểm tra, lập, triển khai giải pháp đảm bảo phục vụ sản xuất trong quá trình thi công xây dựng mới các công trình bằng nhiều nguồn vốn đầu tư. Bên cạnh đó, có kế hoạch tưới, tiêu, chống hạn vụ Hè Thu năm 2025.

Trên đây là Phương án phòng, chống hạn hán, thiếu nước năm 2025. Trong quá trình triển khai thực hiện có khó khăn, vướng mắc kịp thời báo cáo về UBND xã (*qua đồng chí Phạm Văn Thát, công chức Địa chính – Nông nghiệp – Xây dựng và Môi trường*) để có biện pháp chỉ đạo, giải quyết kịp thời ./.